

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Evropské správní právo (MV858K)

5. přednáška

JUDr. Lukáš Potěšil, Ph.D.
Lukas.Potesil@law.muni.cz

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

Správní pravomoc EU, orgány a agentury

- **Tzv. přímá a nepřímá unijní správa (víceúrovňová správa)**
- **Orgány, instituce a jiné subjekty EU**
- **Agentury**

SP EU

- Přenos pravomocí členských států na EU (co nenáleží EU, náleží členským státům „zbytková kategorie“) - pravomoci jsou EU „svěřeny“ - **svěřené pravomoci** (čl. 5 SEU)
- V rámci svěřených pravomocí:
  1. **Výlučné pravomoci** EU (čl. 2/1 SFEU), taxativní výčet (čl. 3 SFEU)
  2. **Sdílené pravomoci** - mezi členským státem a EU (čl. 2 odst. 2 a čl. 4 SFEU), **SUBSIDIARITA** (čl. 5/2 SFEU), EU má mít místo tam, kde je to vhodnější, nežli to ponechat členským státům
  3. **Podpůrné/koordinační pravomoci** (čl. 2/5 a čl. 6 SFEU)
- Důsledkem je **spolupráce národní a unijní úrovně** v rozličných agendách (nejde-li o výlučnou pravomoc)

SP EU

- SP EU je u sdílení pravomoci převážně vykonáváno čl. státy (správními orgány), ale základ je v právu EU
- Tyto správní orgány **působí jako správní orgán EU**, předem jsou tzv. europeizovány, požadavek eurokonformního výkladu, ...
- **Nepřímá unijní správa** („přenesená působnost“)
  1. Národní úroveň realizuje, unijní úroveň koordinuje, řídí (sdílení)
  2. Vytváření správních sítí
  3. Procesní postup podle (s)právních řádů členských států
  4. Soudní ochrana podle členských států

EU

- **Přímá unijní správa** ve věcech tzv. výlučných kompetencí/pravomocí
  1. Uskutečňována **výlučně** subjekty, orgány a institucemi EU
  2. Přímo podle práva EU (hmotněprávní)
  3. **Absence správního řádu EU** - podle čeho procesně postupovat? - REZORTISMUS, roztržštěná úprava
  4. **Správní soudnictví EU** (SDEU) - soudní ochrana vůči aktům EU přímo na úrovni EU

Správní řád EU

- Nárůst správních aktivit Evropské unie
- Evropská unie je i správním prostorem, vychází z tzv. *mixed-administration* (smíšená či víceúrovňová správa)
- sdílené (čl. 4 SFEU) a výlučné (správní) pravomoci (čl. 3 SFEU) Evropské unie
- **přímá unijní správa:** orgány, instituce a jiné subjekty Evropské unie (čl. 298 SFEU „*při plnění svých úkolů se orgány, instituce a jiné subjekty Unie opírají o otevřenou, efektivní a nezávislou evropskou správu*“)
- **nepřímá unijní správa:** uskutečňováno **správními orgány členských států** podle **vnitrostátních předpisů**, soudní ochrana vnitrostátní - ? Jak zajistit, aby byly více (pro)evropské a méně národní?

Správní řád EU

- **Jednotnost** u přímé a nepřímé unijní správy?
- Složitost a nepřehlednost právní regulace, transparentnost, přístupnost **přímé unijní správy** po stránce **funkcionální a organizační?**
- **předvídatelnost**
- Evropská unie disponuje také „jinými subjekty“, což je více jak 40 tzv. **nezávislých agentur** zřizovaných nařízením pro konkrétní oblast; klasifikace agentur (rozhodovací, řídicí, koordinační, výkonné, decentralizované, ...)
- **(ne)dostatečnost čl. 41 LZPEU?**

Správní řád EU

- Usnesení Evropského parlamentu z 15. 1. 2013, 2012/2024(INI), výzva Evropské komisi k přijetí nařízení o **správním právu procesním Evropské unie**
- **6 doporučení** (1.rozsah působnosti, 2. vztah k jiným předpisům, 3. obecné zásady, 4. pravidla pro správní řízení a vydání rozhodnutí, 5. opravné prostředky a 6. požadavky na nařízení samotné)

Správní řád EU

- **Vědecká síť Re-NEUAL** (*Research Network on EU Administrative Law*) od 2009
- Představen návrh správního řádu Evropské unie (*Model Rules on EU Administrative Procedure*)
- Pasivní a zdrženlivá role EK - budoucnost „profesorského“ návrhu?

Správní řád EU

- Dopad „toliko“ na **přímou unijní správu** - orgány, instituce a jiné subjekty Evropské unie
- Povaha procesních pravidel *lex generalis* a *de minimis* kde není *lex specialis*
- **Zásady** ovlivňující výkon správní činnosti vycházející z principu dobré správy podle čl. 41 LZPEU (právo na dobrou správu) a **Kodexu řádné správní praxe**:
  - Zákonnosti, rovného zacházení, přiměřenosti, neustrannosti, jednotnosti a oprávněného očekávání, ochrany soukromí, spravedlnosti, transparentnosti a účinnosti a služby

Správní řád EU

■ 6 částí

- 1) **Obecná ustanovení** (rozsah působnosti, vztah k *lex specialis*, definice pojmů „správní činnost“ - právně závazné akty v č. II, rozhodnutí v č. III, smlouvy v č. IV, spolupráce v č. V a informace v č. VI)
- 2) **Správní normotvorba**
- 3) **Individuální rozhodování**
- 4) **Veřejnoprávní smlouvy**
- 5) **Vzájemná spolupráce**
- 6) **informace**

Orgány, instituce a jiné subjekty

- **Není založeno na dělbě moci, ale na **institucionální rovnováze** mezi klíčovými orgány**
- **Čl. 298 SFEU - orgány, instituce a jiné subjekty**

Orgány

- Čl. 13 SEU, vzájemná spolupráce

Instituce

- **Poradní charakter, dle primárního práva (HSV, Výbor regionů, COREPER), ze sekundárního práva**

Jiné subjekty

Úřad pro publikace EU

OLAF - Evropský úřad boje proti podvodům

EUROSTAT - Evropský statistický úřad

EPSO - Úřad pro výběr personálu

Agentury

- **Decentralizace** - delegace agend na jiné unijní subjekty
- Nestačí přímý výkon EK, vytváření speciálních vykonavatelů v jednotlivých správních agendách
- **Věcná specializace**
- **Právní subjektivita**
- Rozdílná náplň: Koordinace/pomoc/dozor/kontrola/přímé rozhodování/vyhledávání/výměna informací
- Právní základ: „*Meroni*“ (9/56) - není zakázáno delegovat pravomoce na jiné subjekty, ale musí to respektovat následující:
a) Nelze převést víc, než sám má, b) musí to být zřetelné a dohledatelné a c) zcela konkrétní

Agentury

- Zřizovány **nařízením** (ad hoc)
- Za činnost **odpovídá EK**, ale samá má vůči nim malé kompetence

Vývoj:

- **70. léta** - koordinace, vyhledávání a výměna informací
- **90. léta** - koordinace a rozhodování
- **Po roce 2000** - rozhodovací proces a soudní přezkum jejich aktů

Integrují členské státy a jejich správní orgány do vzájemné spolupráce (sítě)

Vnitřní struktura: výkonný orgán a ředitel/president/předseda

Agentury

- Pomáhají **EK ve specifických agendách**
- Podpora pro unijní, ale národní orgány, vydávání podkladů a stanovisek
- Nahodilost a neuspořádanost
- **Dělení:**
  - a) **Regulatorní**
  - b) **Koordinační/výkonné**
  - c) **Rozhodovací**

Agentury

současné době je více než **40 agentur** a lze je rozdělit do čtyř skupin:

1. decentralizované agentury
  2. výkonné agentury
  3. agentura v rámci EURATOMu
  4. Evropský inovační a technologický institut (EIT)
- http://europa.eu/about-eu/agencies/index_cs.htm

Děkuji za pozornost.